

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5To/9/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320010052
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8320010052.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Vladimíra Monoka a Mgr. Iva Maruščáka na verejnom zasadnutí konanom dňa 06.04.2022 v Prešove takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. poriadku na podklade odvolania obžalovaného Z. M. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 4T/10/2020 zo dňa 08.12.2020 v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovaného Z. M. - nar. XX.XX.XXXX v D., trvale bytom
R. č. XXX, okr. D.,

u z n á v a v i n n ý m , ž e

1. dňa 08.06.2018 v čase o 13:49 hod. ako príslušník Policajného zboru služobne zaradený na Obvodom oddelení Policajného zboru v D., Okresného riaditeľstva Policajného zboru v D., používajúc telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX, evidovaným na M., s. r. o., F. 8, D., v čase osobného voľna na základe predchádzajúcej telefonicko požiadavky neoprávnenej osoby v tom čase používajúcej telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX evidovaným na A. D. požiadal iného príslušníka PZ, aby pod používateľským menom „C.“ bez služobného dôvodu vykonal neoprávnenú lustráciu v informačnom systéme Ministerstva vnútra Slovenskej republiky „Evidencia vozidiel“ k vozidlu s EČ: Z kde následne takto získané osobné údaje držiteľa a vlastníka tohto motorového vozidla v ten istý deň o 13:50:21 hod. telefonicky poskytol neoprávnenej osobe A. D. v znení „B. XXX“, čím mu umožnil oboznámiť sa s osobnými údajmi, na ktoré by inak nemal právny nárok, a svojím konaním porušil ustanovenie § 36 a § 79 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, č. 9 písm. e) nariadenia Ministerstva vnútra SR č. 164/2013 o ochrane osobných údajov a základné povinnosti policajta podľa § 48 ods. 3 písm. a), písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície,

2. dňa 25.06.2018 v čase o 13:24 hod. na Obvodnom oddelení Policajného zboru v D., Okresného riaditeľstva Policajného zboru v D., ako príslušník Policajného zboru, používajúc telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX, evidovaným na M., s. r. o., F. 8, D., v čase osobného voľna na základe predchádzajúcej telefonicko požiadavky neoprávnenej osoby v tom čase používajúcej telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX, evidovaným na N. D., vykonal pod používateľským menom „M.“ bez služobného dôvodu neoprávnenú lustráciu v informačnom systéme Ministerstva vnútra

Slovenskej republiky „Register obyvateľov k osobe Q. E. a takto získaný osobný údaj v rozsahu dátumu narodenia poskytol pri osobnom stretnutí neoprávnenej osobe N. D., čím jej umožnil oboznámiť sa s osobnými údajmi, na ktoré by inak nemala právny nárok, a svojím konaním porušil ustanovenie § 36 a § 79 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, č. 9 písm. e) nariadenia Ministerstva vnútra SR č. 164/2013 o ochrane osobných údajov a základné povinnosti policajta podľa § 48 ods. 3 písm. a), písm. f) zákona č. 73/1988 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície,

3. dňa 13.07.2018 v čase o 07:07 hod. ako príslušník Policajného zboru služobne zaradený na Obvodnom oddelení Policajného zboru v D., Okresného riaditeľstva Policajného zboru v D., používajúc telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX, evidovaným na M., s. r. o., F. 8, D., v čase osobného voľna na základe predchádzajúcej telefonicky požiadavky neoprávnenej osoby v tom čase používajúcej telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX evidovaným na Z. A. požiadal iného príslušníka PZ, aby pod užívateľským menom „F.“ bez služobného dôvodu vykonal neoprávnenú lustráciu v informačnom systéme Ministerstva vnútra Slovenskej republiky „Úplný zoznam účastníkov verejnej telekomunikačnej siete“ k telefónnemu číslu +XXX XXX XXX XXX evidovanému na G. O. potom v čase o 07:10 hod. vykonal pod používateľským menom „M.“ bez služobného dôvodu neoprávnenú lustráciu v informačnom systéme Ministerstva vnútra SR „Register obyvateľov“ k osobe G. O. a takto získané osobné údaje vlastníka uvedeného telefónneho čísla poskytol následne telefonicky neoprávnenej osobe P. F. A. ako užívateľovi telefónnej stanice +XXX XXX XXX XXX v znení „O. G... X. ročník..., D. nad L. K.“, čím takto P. F. A. umožnil oboznámiť sa s osobnými údajmi, na ktoré by inak nemal právny nárok, a svojím konaním porušil ustanovenie § 36a § 79 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, č. 9 písm. e) nariadenia Ministerstva vnútra SR č. 164/2013 o ochrane osobných údajov a základné povinnosti policajta podľa § 48 ods. 3 písm. a), písm. f) zákona č. 73/1988 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície

t e d a

- neoprávnene poskytol osobné údaje o inom zhromaždené v súvislosti s výkonom verejnej moci a tým porušil všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť,

t ý m s p á c h a l

- pokračovací prečin neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) Tr. zákona a za to mu

u k l a d á

podľa § 374 ods. 1 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. j), § 56 ods. 1, 2 Tr. zákona peňažný trest vo výmere 800,- (osemsto) eur.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zákona pre prípad, že by výkon uloženého peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, u s t a n o v u j e náhradný trest odňatia slobody vo výmere 30 (tridsať) dní.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 4T/10/2020 z 08.12.2020 bol obžalovaný ppor. Z. M. uznaný vinným z pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Tr. zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) Tr. zákona na tom skutkovom základe že

1. dňa 08.06.2018 v čase o 13:49 hod. ako príslušník Policajného zboru služobne zaradený na Obvodnom oddelení Policajného zboru v D., Okresného riaditeľstva Policajného zboru v D., používajúc telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX, evidovaným na M., s. r. o., F. 8, D., v čase osobného voľna na základe predchádzajúcej telefonicko požiadavky neoprávnenej osoby v tom čase používajúcej telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX evidovaným na A. D. požiadal iného príslušníka PZ, aby pod používateľským menom „C.“ bez služobného dôvodu vykonal neoprávnenú lustráciu v informačnom systéme Ministerstva vnútra Slovenskej republiky „Evidencia vozidiel“ k vozidlu s EČ: Z kde následne takto získané osobné údaje držiteľa a vlastníka tohto motorového vozidla v ten istý deň o 13:50:21 hod. telefonicky poskytol neoprávnenej osobe A. D. v znení „A. B. N. XXX“, čím mu umožnil oboznámiť sa s osobnými údajmi, na ktoré by inak nemal právny nárok, a svojím konaním porušil ustanovenie § 36 a § 79 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, č. 9 písm. e) nariadenia Ministerstva vnútra SR č. 164/2013 o ochrane osobných údajov a základné povinnosti policajta podľa § 48 ods. 3 písm. a), písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície,

2. dňa 25.06.2018 v čase o 13:24 hod. na Obvodnom oddelení Policajného zboru v D., Okresného riaditeľstva Policajného zboru v D., ako príslušník Policajného zboru, používajúc telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX, evidovaným na M., s. r. o., F. 8, D., v čase osobného voľna na základe predchádzajúcej telefonicko požiadavky neoprávnenej osoby v tom čase používajúcej telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX, evidovaným na N. D., vykonal pod používateľským menom „M.“ bez služobného dôvodu neoprávnenú lustráciu v informačnom systéme Ministerstva vnútra Slovenskej republiky „Register obyvateľov k osobe Q. E. a takto získaný osobný údaj v rozsahu dátumu narodenia poskytol pri osobnom stretnutí neoprávnenej osobe N. D., čím jej umožnil oboznámiť sa s osobnými údajmi, na ktoré by inak nemala právny nárok, a svojím konaním porušil ustanovenie § 36 a § 79 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, č. 9 písm. e) nariadenia Ministerstva vnútra SR č. 164/2013 o ochrane osobných údajov a základné povinnosti policajta podľa § 48 ods. 3 písm. a), písm. f) zákona č. 73/1988 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície,

3. dňa 13.07.2018 v čase o 07:07 hod. ako príslušník Policajného zboru služobne zaradený na Obvodnom oddelení Policajného zboru v D., Okresného riaditeľstva Policajného zboru v D., používajúc telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX, evidovaným na M., s. r. o., F. 8, D., v čase osobného voľna na základe predchádzajúcej telefonicko požiadavky neoprávnenej osoby v tom čase používajúcej telefón s číslom účastníckej stanice +XXX XXX XXX XXX evidovaným na Z. A. požiadal iného príslušníka PZ, aby pod užívateľským menom „F.“ bez služobného dôvodu vykonal neoprávnenú lustráciu v informačnom systéme Ministerstva vnútra Slovenskej republiky „Úplný zoznam účastníkov verejnej telekomunikačnej siete“ k telefónnemu číslu +XXX XXX XXX XXX evidovanému na G. O. potom v čase o 07:10 hod. vykonal pod používateľským menom „M.“ bez služobného dôvodu neoprávnenú lustráciu v informačnom systéme Ministerstva vnútra SR „Register obyvateľov“ k osobe G. O. a takto získané osobné údaje vlastníka uvedeného telefónneho čísla poskytol následne telefonicky neoprávnenej osobe P. F. A. ako užívateľovi telefónnej stanice +XXX XXX XXX XXX v znení „O. G... X. ročník..., D. nad L. K.“, čím takto P. F. A. umožnil oboznámiť sa s osobnými údajmi, na ktoré by inak nemal právny nárok, a svojím konaním porušil ustanovenie § 36a § 79 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, č. 9 písm. e) nariadenia Ministerstva vnútra SR č. 164/2013 o ochrane osobných údajov a základné povinnosti policajta podľa § 48 ods. 3 písm. a), písm. f) zákona č. 73/1988 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície,

za čo mu bol uložený podľa § 326 ods. 1 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 2, 3, § 36 písm. j) Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 24 mesiacov, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona podmienene odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona mu bola určená skúšobná doba na 24 mesiacov.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný ihneď po jeho vyhlásení. V dodatočne predložených dôvodoch odvolania obžalovaný prostredníctvom obhajcu vyslovil, že rozsudok napáda z dôvodu, že ho považuje za nezákonný a nedôvodný, pretože skutočnosti v ňom uvedené sa nezakladajú na pravde. Taktiež ho napádal pre neúplnosť a nejasnosť skutkových zistení súdu prvého stupňa, pretože

sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a má za to, že nebol zistený skutkový stav bez dôvodných pochybností. Po citácii zákonného ustanovenia § 326 ods. 1 písm. a) Tr. zákona poukázal na pojem „vykonáva právomoc spôsobom odporujúcim zákonu“, ktorý treba chápať ako konanie páchatel'a, ktoré aktívne porušuje alebo obchádza zákony alebo právne predpisy, ktoré upravujú jeho právomoc. Prekročením právomoci sa chápe, že verejný činiteľ vykonáva činnosť, ktorá nepatrí do jeho právomoci, avšak subjektom spomínaného trestného činu môže byť len špeciálny subjekt a to verejný činiteľ v zmysle ustanovenia § 128 ods. 1 Tr. zákona. Ak niektorá z uvedených podmienok nie je splnená, tak nejde o verejného činiteľa. V súvislosti s prečinom neoprávneného nakladania s osobnými údajmi dal do pozornosti fakt, že nie každé konanie policajta musí byť nevyhnutne posúdené ako trestný čin zneužitia právomoci verejného činiteľa, nakoľko spôsobený neoprávnený prospech musí mať určitú intenzitu a preto na naplnenie tohto znaku skutkovej podstaty trestného činu nestačí akékoľvek zvýhodnenie inej osoby zo strany policajta. Na základe uvedeného je potrebné prihliadať aj na princíp ultima ratio (zásadu subsidiarity trestnej represie). V tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zákona, v zmysle ktorého pri prečinoch Trestný zákon okrem formy zavinenia ustanovuje aj skúmanie závažnosti trestného činu, ktorá je jeho materiálnou stránkou. Závažnosť je definovaná ako taxatívny výpočet okolností potrebných na posúdenie vymedzenia prečinu. Týmito okolnosťami sú spôsob spáchania a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, miera zavinenia a pohnútky. V prípade negatívneho vymedzenia prečinu z hľadiska závažnosti prichádza do úvahy postúpenie veci alebo zastavenie trestného stíhania a takéto rozhodnutie tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Vzhľadom k uvedenému má za to, že v tomto prípade bolo namiesto zo strany konajúceho súdu použitie materiálneho korektívu uvedeného v § 10 ods. 2 Tr. zákona, nakoľko závažnosť trestných činov, ktoré sa mu kladú za vinu, je vzhľadom na všetky vyššie uvedené okolnosti nepatrná.

Objektívna stránka trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa spočíva v konaní verejného činiteľa, ktorý koná s úmyslom spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech niektorým z konaní uvedených pod písm. a / až c/ § 326 Tr. zákona. Zo subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné zavinenie so špecifickou pohnútkou spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Na naplnenie znakov skutkovej podstaty uvedeného trestného činu teda nestačí len zistenie, že verejný činiteľ konal spôsobom uvedeným v § 326 ods. 1 písm. a/ až c/, pokiaľ nie je preukázaná vyššie uvedená špeciálna pohnútky. Svojím konaním obžalovaný teda mohol naplniť nanajvyšší znaky disciplinárneho previnenia a nenaplnil objektívne a subjektívne znaky trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa. Neoprávnený prospech predstavuje akékoľvek neoprávnené materiálne alebo nemateriálne zvýhodnenie, na ktoré by verejný činiteľ alebo iná osoba nemala právo.

Na základe vyššie uvedených skutočností má za to, že skutok, z ktorého bol uznaný za vinného, nie je možné kvalifikovať ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Tr. zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) Tr. zákona. Pri posudzovaní otázky trestno-právnej zodpovednosti je rovnako dôležité posudzovať splnenie všetkých zákonných znakov objektívnej a subjektívnej stránky, ako aj reflektovať na okolnosti vylučujúce trestnú zodpovednosť a protiprávnosť činu.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že súd zistil skutkový stav nesprávne a neúplne, s uvedenými okolnosťami významnými pre rozhodnutie sa nevysporiadal, čím následne nesprávne právne posúdil zistený skutok. Okresný súd teda jednotlivé dôkazy, predovšetkým svedecké výpovede vyhodnotil nesprávne, preto je napádaný rozsudok nezákonný a nesprávny. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, najmä na dokazovanie vykonané pred súdom prvého stupňa, na výpovede svedkov má za to, že nebolo jednoznačne a bez akýchkoľvek najmenších pochybností preukázané, že v tomto prípade bola naplnená objektívna ako aj subjektívna stránka trestných činov, z ktorých bol uznaný za vinného. Pre naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Tr. zákona nepostačuje zistenie, že špeciálny subjekt - verejný činiteľ vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, ale zároveň sa vyžaduje, aby tak verejný činiteľ konal v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Uvedený motív ako zložka konania páchatel'a, ktorý iniciuje jeho konanie, musí byť preukázaný. V danom prípade tento motív konania absentuje, nakoľko lustrácie uvedených osôb nevykonával za účelom dosiahnutia neoprávneného prospechu či už pre seba resp. pre iné osoby.

Z vykonaných výpovedí jednoznačne vyplýva, že žiaden zo svedkov vypočutých na hlavnom pojednávaní vo svojich výpovediach neuviedol, že by im poskytol akékoľvek informácie za účelom spôsobenia škody alebo zadováženia sebe alebo inému neoprávnený prospech či už finančný alebo majetkový. Osobné údaje „údajne poškodených“ osôb neboli nijakým spôsobom zneužitá a aj podľa

výpovedí samotných poškodených ani jeden nemal vedomosť o poskytnutí svojich údajov, nakoľko zo strany osôb, ktorým tieto údaje uviedol, neboli nijakým spôsobom poškodení kontaktovaní.

Z výpovede svedka A. D. na hlavnom pojednávaní zo dňa 16.10.2020 vyplýva, že s obžalovaným komunikoval pravidelne a že mu poskytoval informácie o záujmových osobách pre políciu, zároveň z jeho výpovedi vyplýva aj fakt, že od obžalovaného nikdy nepožadoval zisťovanie konkrétnych informácií, ale šlo skôr len o priateľskú informáciu, nakoľko sa obžalovaný ako príslušník PZ pohybuje na cestách vo zvýšenej miere. Zároveň z jeho výpovede vyplýva, že svedok s touto informáciou nijako ďalej nenakladal a že obžalovanému zo zistenia tejto informácie pre svedka nevznikol žiaden finančný alebo iný prospech. Zároveň z výpovede svedka vyplýva, že svedok v minulosti prekonal nehodu, kolaps, ktorý mu spôsobuje značné problémy s pamäťou. Túto skutočnosť však konajúci súd vyhodnotil na jeho ľarchu, nakoľko podľa odôvodnenia napádaného rozhodnutia súd neuveril svedeckej výpovedi A. D. práve z dôvodu, že na hlavnom pojednávaní uviedol, že už si nepamätá presné okolnosti a má z toho zmätok.

V prípade svedkyne N. D., vypočutej na hlavnom pojednávaní dňa 16.10.2020, je zrejmé, že uvedená svedkyňa mu podala informáciu o osobe, s ktorou bola v minulosti vo vzťahu a mala záujem sa k nemu vrátiť. Z výpovede svedkyne taktiež vyplýva, že sa s obžalovaným počas ich stretnutia rozprávala o Q. E. len na priateľskej úrovni a že v konečnom dôsledku jej žiadne informácie o tejto osobe neposkytol.

V prípade svedka P.. F. A., ktorý bol vypočutý na hlavnom pojednávaní dňa 16.10.2020, je potrebné uviesť, že svedok pracuje v odvetví finančníctva a poisťovníctva a opakovane mu poskytoval informácie o osobách, ktoré by mohli byť svojim konaním záujmovými osobami pre políciu pri prešetrovaní a objasňovaní či už priestupkov alebo priamo trestných činov. Sám svedok na hlavnom pojednávaní dňa 16.10.2020 vyhlásil, že z informácií, ktoré mu poskytol obžalovaný, nemal žiaden prospech, žiaden prospech z poskytnutia nemal ani obžalovaný a že informáciu, ktorú mu poskytol obžalovaný, žiadnym spôsobom ďalej nevyužil.

Na naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Tr. zákona nepostačuje zistenie, že špeciálny subjekt- verejný činiteľ, vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, ale zároveň sa vyžaduje, aby tak verejný činiteľ konal v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Uvedený motív ako zložka subjektívnej stránky konania páchatela, ktorý iniciuje jeho konanie, musí byť preukázaný a musí byť súčasťou skutku, ktorý sa obvinenému kladie za vinu. (R 39/2001-1.)

Z uvedeného je zrejmé, že ani prípadne úmyselné porušenie zákona zo strany verejného činiteľa nie je trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa v zmysle

§ 326 ods. 1 Tr. zákona pokiaľ nebolo vedené v úmysle spôsobiť inému škodu, resp. zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, prípadne, ak z porušenia zákonnej povinnosti zo strany verejného činiteľa reálne nemôže dôjsť k takémuto ohrozeniu, resp. nie je spôsobilým prostriedkom na spôsobenie takéhoto ohrozenia.

Podmienkou posúdenia konania verejného činiteľa ako trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 Tr. zákona je, aby inkrimovaný čin bol spáchaný v úmysle predpokladanom v tomto ustanovení, bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou, to znamená, že musí ísť o takú činnosť, ktorá má vzájomný vzťah, spojitosť s výkonom právomoci, ktorá mu je zverená zákonom, iným právnym predpisom alebo vyplýva z jeho pracovnej alebo funkčnej náplne. (R 56/2013) Má za to, že v tomto prípade je relevantným výkladom aj právny názor Najvyššieho súdu ČR, ktorý v tejto súvislosti zdôraznil, že z hľadiska posudzovania neoprávnenosti prospechu sa musia orgány činné v trestnom konaní zaoberať aj otázkou účelu a charakteru získaných a odovzdaných informácií a spôsobom ich použitia. K trestnej zodpovednosti za trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa nestačí len urobiť záver o ich neoprávnenom získaní, pretože prospech páchatela a iných osôb musí vyplývať zo spôsobu použitia predmetných informácií a nie zo spôsobu ich získania, hoci išlo o spôsob protiprávny. (3 Tdo 830/2017-39)

Aj naďalej trvá na tom, že vykonávanie pracovnej činnosti, na ktorú bol pridelený aj napriek skutočnosti, že sa v čase údajného spáchania skutkov nenachádzal v službe, nie je trestným činom a na základe doteraz vykonaného dokazovania, ktoré nepreukázalo opak, nemôže byť za takéto činy odsúdený. V prípade ak zostanú po vyčerpaní všetkých dôkazných prostriedkov pochybnosti v niektorej skutkovej podstate okolnosti dôležitej pre zavinenie, je potrebné s použitím zásady „in dubio pro reo“ rozhodnúť v prospech obvineného a teda neuzať ho vinným. (R 22/1968). Opačný postup súdu je v rozpore so zásadou objektívnej pravdy, ktorá si vyžaduje aby súd oprel svoje rozhodnutie o vine a treste o jednoznačne zistené a bezpečne preukázané fakty, nie iba o pravdepodobnosť. Tam, kde sa nedá bezpečne zistiť, ktorý variant skutkového riešenia zodpovedá skutočnosti, volí súd ten, ktorý je pre obvineného priaznivejší (R 46/1963).

Neexistuje žiaden priamy a jednoznačný dôkaz, ktorý by ho bez akýchkoľvek pochybností priamo usvedčoval zo spáchania skutkov, ktoré sa mu v obžalobe kladú za vinu. Na základe vykonaného dokazovania nebolo preukázané, aby v tomto prípade bola naplnená objektívna alebo subjektívna stránka trestných činov, z ktorých bol uznaný vinným a preto žiadal, aby odvolací súd podanému odvolaniu vyhovel v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. poriadku sám rozhodol vo veci a obžalovaného spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. a), písm. b) Tr. poriadku alternatívne aby podľa § 322 ods. 1 Tr. poriadku zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vrátil vec súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na podklade takto riadne a včas podaného odvolania obžalovaným ako osobou na to oprávnenou krajský súd, nezistiac dôvody zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. poriadku, v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc pritom i na chyby odvolaním nevytýkané, pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1, a zistil, že odvolanie je iba čiastočne dôvodné.

V prvom rade odvolací súd preskúmaval procesný postup konajúceho súdu, ktorý odvolateľom napádaný nebol. Nezistil pritom, aby konajúci súd porušil obhajobné práva obžalovaného, ktoré si uplatňoval osobne alebo prostredníctvom ním zvoleného obhajcu. Obžalovanému bolo umožnené, aby sa vyjadril ku skutkom, mal možnosť vyjadriť sa aj k vykonaným dôkazom, navrhovať doplnenie dokazovania a tiež predniesť v rámci záverečnej reči a posledného slova argumenty preukazujúceho jeho nevinu, resp. prostredníctvom jeho obhajcu.

Konajúci súd vykonal dokazovanie v súlade s pravidlami procesného predpisu a odvolateľ v tomto smere nevytýkal konajúcemu súdu, aby nepostupoval v súlade so zákonom. Výsledky vykonaného dokazovania tak mohli tvoriť podklad pre rozhodnutie vo veci samej.

Podľa názoru odvolacieho súdu aj vyhodnotenie dokazovania je v súlade s § 2 ods. 12 Tr. poriadku, hoci to odvolateľ namietal poukázaním na iné hodnotenie dokazovania, z čoho usudzoval na nesprávnosť skutkových záverov ustálených konajúcim súdom.

Ako to plynie z dôvodov odvolania, nesprávnosť skutkových záverov videl odvolateľ predovšetkým v tom, že ani jeden zo svedkov vo svojej výpovedi neuviedol, aby im poskytol akékoľvek informácie za účelom spôsobenia škody alebo zadováženia sebe alebo inému neoprávnený prospech. V tejto súvislosti poukázal na výpovede svedkov J. D., V. D. a P. L. A..

Zo skutkových zistení ustálených konajúcim súdom obsiahnutých vo výroku o vine je zrejmé, že obžalovaný po vykonaní lustrácií či už osobne alebo prostredníctvom inej osoby, odovzdal ním zistené údaje ďalším osobám, ktoré o ne žiadali, ale nemali na tieto informácie žiadny právny nárok, čo vyplýva z ich postavenia. Vykonanie lustrácií obžalovaný priznal v rozsahu ustálenom v skutkoch, čo bolo objektivizované výpoveďami svedkov a zabezpečením náhľadu vykonania úkonov, preto odvolací súd nemal pochybností o správnosti takto ustáleného skutkového stavu. Ten zodpovedá v celom rozsahu výsledkom procesu dokazovania. V tomto smere preto považoval námietku obžalovaného vo vzťahu k ustáleniu skutkových zistení za nedôvodnú.

Podstatným obsahom námietok obžalovaného je však právne posúdenie skutkov hodnotiac ich, že jeho konaním neboli naplnené znaky ani jedného z prečinov.

Vo vzťahu k prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Tr. zákona obžalovaný namietal, že zákonný znak „v úmysle zadovážiť inému neoprávnený prospech“ naplnený nebol.

S touto námietkou sa odvolací súd stotožnil, pretože zo skutkových zistení nevyplýva, aký prospech mali mať osoby, ktoré ho požiadali o poskytnutie údajov z databáz PZ, a v tomto smere nebolo ani zamerané dokazovanie, pretože svedkovia J. D., V. D. a P. L. A. sa žiadnym spôsobom nevyjadrili, ako nakladali s poskytnutými údajmi a či ich vôbec a ak áno, ako využili či už vo svoj prospech alebo v prospech ďalších osôb.

V posudzovanom prípade je objektívna stránka prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Tr. zákona zložená zo zákonných znakov „v úmysle zadovážiť inému neoprávnený prospech“ a „vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu“, čo vyplýva z právnej vety uvedenej vo výroku o vine napadnutého rozsudku.

Keďže obžalovaný nenamietal, že prečinu sa mal dopustiť ako špeciálny subjekt, odvolací súd zameral svoju pozornosť na posúdenie naplnenia zákonných znakov prečinu zneužívania verejného činiteľa a to vykonávanie právomoci spôsobom odporujúcim zákonu a úmysel zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech.

Vykonávaním právomocí spôsobom odporujúcim zákonu sa rozumie také konanie páchatel'a, ktorým buď aktívne alebo pasívne porušuje zákony alebo iné právne predpisy, ktoré upravujú jeho právomoc. Takéto konanie spočíva teda v zneužívaní zverenej právomoci alebo vo výkone zverenej právomoci v rozpore s právnou úpravou.

Konanie príslušníka polície, ktorý pre osobné účely iných osôb vstupuje do databáz s osobnými údajmi a zistenia z nich im odovzdá, je v rozpore s právnou úpravou o ochrane osobných údajov zák. č. 18/2018 Z. z. ako aj s povinnosťami vymedzenými v zákone č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, v zákone č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, SIS, ZVJS a ŽP a v nariadení MV SR č. 164/2013 o ochrane osobných údajov.

Z právnej úpravy, na ktorú v podrobnostiach poukázal aj konajúci súd v odôvodnení napadnutého rozsudku na strane 13, vyplýva, že nakladať s osobnými údajmi príslušník polície môže iba pre služobné účely a pri ich získaní zachováva o nich mlčanlivosť. Zo skutkových zistení je zrejmé, že obžalovaný si zabezpečil buď prostredníctvom inej osoby alebo prostredníctvom svojich vstupov osobné údaje o iných osobách, ktoré použil na iné ako služobné účely, a keďže nešlo o údaje súvisiace s plnením úloh polície vymedzených v § 2 zákona o Policajnom zbore, porušil tým povinnosti uložené v § 48 ods. 3 písm. a), f) zák. č. 73/1998, v § 36 a § 79 zák. č. 18/2018 Z. z. a v čl. 9 písm. e) nariadenia MV SR. Vzhľadom k tomu, že konajúci súd v dostatočnej miere odôvodnil porušenie právnych predpisov obžalovaným a obžalovaný túto okolnosť ani nenamietal, v tomto rozsahu odvolací súd stotožňujúc sa s dôvodmi napadnutého rozsudku, keďže ich považuje za správne, na ne poukazuje a nad ich rámec nepovažuje za potrebné uvádzať ďalšie úvahy.

Aby konajúci súd mohol uznať vinu obžalovaného z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, zo skutkových zistení by mal vyplývať následok vo forme vymedzenia spôsobenia konkrétnej škody pre osoby, ktorých osobné údaje boli neoprávnene poskytnuté, alebo vymedzenia konkrétneho prospechu pre osoby, ktorým tieto osobné údaje boli neoprávnene poskytnuté. Skutková veta, v ktorej sa vidí trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, takéto okolnosti neobsahuje a za ne nemožno považovať oboznámenie sa s osobnými údajmi inými osobami, hoci na ne nemali právny nárok.

Zadováženie neoprávneného prospechu resp. spôsobenie škody musí byť v príčinnej súvislosti so získanými informáciami verejným činiteľom, ktorý konal jednou z foriem konania uvedeného v objektívnej stránke, čo sa má odraziť v skutkových okolnostiach. Z nich totiž musí vyplývať aj zavinenie k následku, preto pokiaľ zákonnou podmienkou je úmyselné konanie spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, v čom sa vidí následok, túto okolnosť v zmysle § 163 ods. 3 Tr. poriadku je potrebné do skutku uviesť. Úmyselné zavinenie sa má teda vzťahovať nielen na protiprávne konanie pri získaní osobných údajov v rozpore so zákonom, ale toto zavinenie musí zahrňovať aj úmysel spôsobiť inému škodu, resp. zabezpečiť sebe alebo inému neoprávnenú výhodu. Ak takéto skutkové okolnosti absentujú, nemožno považovať skutok za dostatočný pre jeho právne posúdenie podľa § 326 ods. 1 písm. a) Tr. zákona.

Konajúci súd v súvislosti s posudzovaním neoprávneného prospechu poukázal na rozhodnutie publikované pod č. Rt 25/1975, ktoré ale nesprávne aplikoval pri jeho výklade, ak za inú výhodu, ktorá zodpovedá neoprávnenému prospechu, považoval informáciu o osobnom údaji. V kontexte vyššie rozvedeného samotné odovzdanie informácie o osobnom údaji nemožno považovať za neoprávnený prospech, pokiaľ táto informácia nebola použitá na dosiahnutie nejakého zisku, osohu, či úžitku ako inej výhody.

Na základe vyššie rozvedených úvah odvolací súd uzavrel, že samotné odovzdanie získaných informácií z informačných systémov pri porušení nariadených postupov policajtom v prospech iných osôb nie je možné považovať za zadováženie neoprávneného prospechu, pretože tento následok musí byť preukázaný - vyvedený zo spôsobu použitia získanej informácie a nie zo spôsobu jej zaobstarania.

V tomto smere je preto odvolacia námietka o absencii naplnenia zákonného znaku prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa akceptovaná.

Následne odvolací súd posudzoval, či ustálený skutkový stav obsahoval všetky zákonné znaky pre naplnenie prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) Tr. zákona.

Prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) Tr. zákona sa dopustí páchatel' vtedy, ak neoprávnenne poskytne, sprístupní alebo zverejní osobné údaje o inom zhromaždené v súvislosti s výkonom verejnej moci a tým poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť.

Konajúci súd po vyhodnotení dokazovania na základe predloženej argumentácie obsiahnutej v právnych úvahách vyslovil, že obžalovaný neoprávnenne poskytol iným osobám údaje, pretože mal povinnosť zachovávať mlčanlivosť o získaných osobných údajoch, pričom sporným nie je, že informačné systémy, z ktorých obžalovaný získal informácie, sú pre potreby polície a súvisia s výkonom verejnej moci. Je potrebné si uvedomiť, že pokiaľ by obžalovaný nepracoval ako policajt, do týchto informačných systémov by nemal žiadny prístup.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu uvedené konanie obžalovaného naplňa znaky žalovaného prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) Tr. zákona, pretože obžalovaný neoprávnenne poskytol osobné údaje o inom zhromaždené v súvislosti s výkonom verejnej moci a tým porušil všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť zachovávať o nich mlčanlivosť a použiť ich pre služobné účely, na čo je poukázané vyššie.

Keďže ide o prečin, v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zákona odvolací súd posudzoval, či jeho závažnosť vzhľadom na vykonanie činu a jeho následky, na okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatela, je nepatrná.

Kritéria, pomocou ktorých sa určuje závažnosť prečinu, sa týkajú konania a následku (test objektívnej stránky) a miery zavinenia a pohnútky (t. j. subjektívnej stránky), sú také rôzne a premenlivé, že pomocou nich možno v konkrétnom prípade dostatočne rozlíšiť stupeň závažnosti spáchaného prečinu, resp. činu vykazujúceho znaky prečinu. Uvedené kritéria nemožno hodnotiť izolovane, ale v ich súhrne bez toho, aby niektoré boli preceňované na úkor iných (2Tdo/41/2015).

Odvolací súd po vyhodnotení všetkých zistených okolností prípadu ako i hodnotenia osoby obžalovaného dospel k záveru, že obžalovaný svojím konaním naplnil nielen formálne ale i materiálne znaky skutkovej podstaty prečinu podľa § 374 ods. 1 písm. a) Tr. zákona. Zistenie, že obžalovaný opakovane vykonal lustrácie sám alebo zneužívajúc dôveru inej osoby, ktorá mala prístup do informačného systému, na požiadanie svojich priateľov a známych vo svojom osobnom voľne a získané informácie im odovzdal, hoci už predtým mu boli za porušovanie služobných povinností uložené disciplinárne sankcie, nemožno posúdiť iba ako disciplinárne previnenie podľa § 52 ods. 1 zák. č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru.

Podľa § 52 ods. 1 zák. č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov policajného zboru disciplinárnym previnením je zavinené porušenie povinností policajta, pokiaľ nie je trestným činom alebo priestupkom.

Konanie obžalovaného nemožno posúdiť ako správny delikt podľa § 104 a § 105 zák. č. 18/2018 Z. z. a nie je ani priestupkom v zmysle zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Opakované porušenia povinností vyplývajúcich obžalovanému z § 48 ods. 3 písm. a), f) zák. č. 73/1998 Z. z. u obžalovaného neboli ojedinelé, motívom jeho konania nebol žiadny legitímny cieľ, keďže v bode 1/ skutkového stavu podozrenie u vodiča, že má pozitíve alkoholické nápoje, nezodpovedá vyjadreniu

svedka D. „jeden me tu náš žere...“, v skutku 2/ nešlo o žiadne výnimočné okolnosti na strane svedkyne V. D., a v skutku 3/ svedok P.. A. neoznamoval žiadne protiprávne konanie, ktoré by malo byť na ňom páchané. Z uvedeného je zrejmé, že obžalovaný porušil svoje služobné povinnosti len z dôvodu priateľského vzťahu k iným osobám. Takéto konanie sa môže síce javiť navonok z hľadiska závažnosti ako nepatrné, ale je potrebné si uvedomiť, že žalovaný prečin je menej závažným prečinom, na čo možno usudzovať aj zo sankcie, ktorú zákon ustanovuje za jeho spáchanie - sankcia odňatia slobody až na jeden rok. Aj v tomto kontexte je potrebné hodnotiť konanie obžalovaného. Je potrebné si tiež uvedomiť, že na dokonanie prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi postačuje, aby páchatel neoprávnené poskytol inému osobné údaje a nevyžaduje sa žiadny iný zákonný znak na naplnenie tejto skutkovej podstaty. Preto odvolací súd uzavrel, že ak sa porušenia povinností súvisiacimi s ochranou osobných údajov opakovane dopustil policajt, u ktorého neboli zistené žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa pre takéto konanie a ktorý už v minulosti porušil svoje služobné povinnosti, ide o prečin a nie disciplinárne previnenie. V opačnom prípade by to navodzovalo stav, že policajt uvedený prečin neoprávneného nakladania s osobnými údajmi naplní svojim protiprávnym konaním vždy len po formálnej stránke, pretože po materiálnej stránke by bolo jeho konanie posudzované len ako disciplinárne previnenie. Pre túto skupinu páchatel'ov by sa uvedené ustanovenie stalo obsolentným.

So zreteľom na uvedené odvolací súd po uznaní viny obžalovaného z prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) Tr. zákona rozhodol o uložení druhu trestu a jeho výmery.

Za uvedený prečin podľa § 374 ods. 1 Tr. zákon ustanovuje sankciu odňatia slobody až na jeden rok. Z trestnosti prečinu je evidentné, že ide o menej závažný prečin, preto odvolací súd uzavrel, že na dosiahnutie účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zákona nie je nevyhnutné ukladať trest odňatia slobody, ale postačuje uloženie alternatívneho trestu. Obžalovaný viedol riadny život pred spáchaním skutkov, pracovne bol hodnotený pozitívne, správanie bolo uňho na dobrej úrovni, bol cieľavedomý a výsledky v práci mal viac ako priemerné, pričom sa dopustil viacerých disciplinárnych previnení, za ktoré mu boli uložené či už pokarhanie alebo zníženie služobného platu o 5 %.

Za daných zistení odvolací súd dospel k záveru, že uloženie peňažného trestu vo výmere 800,- eur bude trestom, ktorý zabezpečí jeho účel vymedzený v § 34 ods. 1 Tr. zákona. Pre prípad, že by výkon uloženého peňažného trestu mohol byť obžalovaným zmarený, podľa § 57 ods. 3 Tr. zákona mu bol ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 30 dní.

To boli podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd čiastočne vyhovel odvolaniu obžalovaného.

Rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.